

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): bc. Nikol Kubátová

Název práce: Fenomén bezdomovectví prizmatem teorie uznání Axela Honnetha

Oponoval: prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Autorka – Nikol Kubátová – si jako cíl práce stanovila „představit fenomén bezdomovectví prizmatem teorie uznání Axela Honnetha a odpovědět tak na otázku, zda lze jeho trojdimenzionální teorii uznání aplikovat na fenomén bezdomovectví ve městě Plzeň.“ (s. 1) Cíle práce, včetně hlavního, byly naplněny

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Autorka člení svou práci standardním způsobem. V první části, teoretické obrací svou pozornost k stěžejní teoretické koncepci, kterou si zvolila, jejímž autorem je Axel Honneth. Jedná se o teorii uznání, kterou Nikol Kubátová, při jejím představení zasazuje relevantně do širšího kontextu, včetně Hegelovy filozofie a konceptualizací spravedlnosti, např. v podání Johna Rawlse. Vedle Honnethovy teorie dále autorka představuje parciální část z teorie Roberta Castela, konkrétně jeho konceptualizaci sociální exkluze. Autorka prokazuje, že se se zvolenými teoretickými koncepcemi seznámila a v kontextu empirické části je adekvátně aplikuje a prokazuje tak svou obeznámenost a porozumění. Obdobně svou obeznámenost s tématem prokazuje při konceptualizaci zvolené oblasti výzkumu, jímž je bezdomovectví.

Na teoretickou část autorka navazuje svou empirickou částí. V ní nejprve představuje design výzkumu, aby svá empirická data tříbila skrze zvolené teoretické koncepty a obráceně. Pro první a druhou úroveň uznání (láska, právo) využívá jak sekundárních dat, tak vlastních, které sesbírala formou mixmethod. Autorka při zpracování dat prokázala, že si adekvátně osvojila „řemeslo“ ve smyslu přípravy dotazníku/scénáře pro kvalitativní rozhovory, vedení terénního deníku, práce s „R“, kódování. Nejen to, že je schopna osvojené dovednosti propojovat a dávat do souvislostí a věcně interpretovat.

Za nejlepší a nejpřínosnější část považují subkapitolu 4.3. v níž se autorka na základě získaných dat pokouší ověřit Honnethovu teoretickou úvahu o podobách a dopadech (ne)existence sociálního uznání, jehož se jedincům, v tomto případě bezdomovcům, (ne)dostává. Autorka k tomu využila výstavu, věnovanou Bezdomovectví, na níž se sama jako spoluautorka podílela. Dospívá k závěru, že na první (láska), druhé (právo) uznání v nějaké míře dostává. Nejslabší formy uznání, celkem očekávatelně, se lidem bez domova dostává na třetí úrovni Honnethem definované úrovni. Autorka zakončuje svá zjištění konstatováním, že podíl individuálních příčin na bezdomovectví je mezi plzeňskými lidmi bez domova vyšší, než jak je v kontextu preferovaných strukturálních předpokladů, předpokládáno. Což je s ohledem na to, jak je téma bezdomovectví akcentováno nyní v prostředí jak badatelském tak mezi organizacemi se tématem zabývající, odvážné tvrzení, avšak adekvátně podkládané daty.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

K formální stránce práce. Práce splňuje požadavky na ní kladené. Přesto si nemohu odpustit několik glos. Na řadě míst práce je pro čtenáře složité udržet souvislost, kvůli příliš složitým větným konstrukcím. Tím, že jsem měl možnost práci číst opakovaně a znám progres autorky během studia, oceňuji, že autorka kontinuálně na stylistické stránce práce usilovně pracovala a zlepšovala se. Porovnávám-li první verze práce s výslednou, je zlepšení exponenciální. Přesto si po těch letech, co jsem mohl autorce vést a opravovat i jiné texty a publikace, snad zasloužil, aby dokázala mé příjmení napsat správně. Viz „Za poskytnutí sekundárních dat velmi děkuji hlavnímu řešiteli výzkumu Janu Vaněmu“ (s.2) Obecně skvěle odvedenou práci, které autorka věnovala enormní úsilí zkrátka „kazí“ kostrbaté slovní obraty, či překlepy, které nutní často čtenáře přemýšlet, co chce autorka říct. Protože práci považuji jinak za věcně výbornou, uvedu zde jen jeden příklad: „mu osoby bez domova **sebevědomě ukazovaly svoji subjektivní automii.**“ (s. 56). (zvýrazněno zde v hodnocení JV)

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Oceňuji volbu tématu, volbu teorie a důsledný pokus o její aplikaci a prověření na základě empirických dat, jak sekundárních, tak zejména tvorby vlastních primárních dat. Autorka při zpracování dat prokázala, že si adekvátně osvojila „řemeslo“ ve smyslu přípravy dotazníku/scénáře pro kvalitativní rozhovory, vedení terénního deníku, práce s „R“, kódování. Oceňuji, že se autorka důsledně drží svých zjištění, opírajíce se o data, když se snaží doložit, že podíl individuálních příčin při vzniku bezdomovectví je mezi plzeňskými lidmi bez domova vyšší, než jak je v kontextu preferovaných strukturálních předpokladů. Což je s ohledem na to, jak je téma bezdomovectví akcentováno nyní v prostředí jak badatelském tak mezi organizacemi se tématem zabývající, odvážné tvrzení. Nejen to, autorka je schopna osvojené dovednosti propojovat a dávat do souvislostí a věcně interpretovat. Z celé práce je patrné, že autorka věnovala tématu enormní úsilí. To však „kazí“ kostrbaté slovní obraty, či překlepy, které nutní často čtenáře přemýšlet, co chce autorka říct. Přesto práci považuji jinak za věcně výbornou, odráží dlouhodobé a aktivní zapálení Nikol Kubátové pro téma. Což se projevovalo i schopností rychle reagovat na situace a využívat, byť jen na chvíli otevřená „okna příležitosti“

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

- 1) Nerozumím tvrzení v závěru práce, kde autorka tvrdí, že „V prvopočátku respondenti hovořili o tom, že příčiny jejich pádů na ulici mají strukturální charakter. Nicméně při důkladném chronologickém rozboru jejich životní trajektorie se ze strukturálních příčin staly příčiny individuální.“ (s. 65) Co tím míní? Že po rozhovoru si respondenti uvědomili, že jde o individuální příčiny? Jak k tomu potom došlo. Jakou roli v tom případně hrála tazatelka?. Nebo tím autorka chce říct, že strukturální příčiny si respondent „transmutoval“ na individuální? Potřebuji vysvětlit, jak to je.
- 2) Autorka konstatuje, že na sociální úrovni (optikou Honnethovy teorie) se lidem bez domova neodstává uznání, a uzavírá konstatováním, že by se tím město mělo zabývat. Kromě toho, že je to takové nic neříkající proklamativní tvrzení, by mě zajímalo, jak by to tedy mělo město udělat? Mohla by autorka navrhnout postupy.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Práci navrhuji hodnotit známkou výborně. Dle obhajoby a uvážení komise navrhuji práci navrhnout na pochvalu děkana.

Datum: 20. 5. 2023

Podpis: